

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2006-4-161 (Muafiyet)
Karar Sayısı : 06-63/861-251
Karar Tarihi : 14.9.2006

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10

Başkan : Mustafa PARLAK
Üyeler : Tuncay SONGÖR, Rıfki ÜNAL, Prof. Dr. Nurettin
KALDIRIMCI, Süreyya ÇAKIN, Mehmet Akif ERSİN

B. RAPORTÖRLER : M.Haluk ARI, Esin ÇERÇİOĞLU

**C. BAŞVURUDA
BULUNAN**

20

: - Türkiye Garanti Bankası A.Ş.
Levent Nispetiye Mh. Aydar Cd. No:2 Beşiktaş/İstanbul
- Türk Ekonomi Bankası A.Ş.
Meclis-i Mebusan Cd. No:35 Fındıklı/İstanbul

D. TARAFLAR

: - Türkiye Garanti Bankası A.Ş.
- Türk Ekonomi Bankası A.Ş.

E. DOSYA KONUSU: Türkiye Garanti Bankası A.Ş. (Garanti Bankası) ve Türk Ekonomi Bankası A.Ş. (TEB) arasında 2.8.2006 tarihinde imzalanan Bonus Kredi Kartı Program Sözleşmesi'ne menfi tespit belgesi verilmesi veya muafiyet tanınması talebi.

30

F. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 15.8.2006 tarih, 5599 sayı ile giren başvuru üzerine düzenlenen 8.9.2006 tarih, 2006-4-161/MM-06-MHA sayılı Muafiyet Ön İnceleme Raporu 11.9.2006 tarih, REK.0.08.00.00-130/238 sayılı Başkanlık önergesi ile 06-63 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili Raporda,

40

- Taraflar arasında akdedilen Bonus Kredi Kartı Program Sözleşmesi'nin çeşitli hükümlerinin 4054 sayılı "Rekabetin Korunması Hakkında Kanun"un 4. maddesine aykırılık teşkil etmesi nedeniyle bu sözleşmeye menfi tespit belgesi verilemeyeceği,

- Anılan Sözleşme'ye taraf teşebbüslerin rakip teşebbüsler olmaları nedeniyle, Sözleşme'nin 2002/2 sayılı "Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği" kapsamında grup muafiyetinden yararlanamayacağı,

06-63/861-251

- Sözleşme'ye 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin ikinci fıkrası çerçevesinde imza tarihi olan 20.6.2006 tarihinden itibaren muafiyet tanınması gerektiği görüşlerine yer verilmiştir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

50

H.1. İlgili Pazar

H.1.1. Ürün Pazarı

Bildirim konusu dikkate alınarak, ilgili ürün pazarı "çok markalı kredi kartları ihracı pazarı" (issuing) ve "üye işyeri edinme pazarı" (acquiring) olarak belirlenmiştir.

H.1.2. Coğrafi Pazar

60

Dosya mevcudu bilgiler çerçevesinde, ilgili coğrafi pazar "Türkiye Cumhuriyeti Sınırları" olarak tespit edilmiştir.

H.2. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

H.2.1. Menfi Tespit Değerlendirmesi

70

Sözleşme'nin tarafları, bankacılık hizmetleri ve inceleme konusu bakımından ilgili ürün pazarı olarak belirlenen kredi kartları pazarında birbirlerine rakip durumdadırlar. 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi "*Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran veya doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar...hukuka aykırı ve yasaktır.*" hükmünü haizdir. Dolayısıyla aynı piyasada faaliyet gösteren ve birbirine rakip olan iki teşebbüsün bir kredi kartı programını paylaşmak üzere akdettikleri bir sözleşme rekabeti kısıtlayıcı nitelikte olup, 4. madde yasağına tabidir. Bu durumda da bildirim konu Sözleşme'ye Kanun'un 8. maddesi çerçevesinde menfi tespit belgesi verilmesi mümkün bulunmamaktadır.

H.2.2. Grup Muafiyeti Değerlendirmesi

80

Esasen, mal veya hizmetlerin alımı, satımı veya yeniden satımı konulu dikey anlaşmaları kapsayan 2002/2 sayılı Tebliğ, rakip teşebbüsler arasında yapılan dikey anlaşmalara uygulanmamaktadır. Rakip teşebbüsler Tebliğ'in "Tanım" maddesinde, aynı ürün pazarında faaliyette bulunan veya bulunma potansiyeline sahip sağlayıcılar olarak tanımlanmıştır.

Garanti Bankası ve TEB çok markalı kredi kartları pazarında birbirlerine rakip teşebbüslerdir. TEB'in kendine ait bir markayla taksit/ödül imkanı tanıyan bir kartı mevcut olmamakla birlikte, Visa ve Mastercard'ın ülkemize özgü olarak verdiği izinle TEB kredi kartları da slip bölme olarak adlandırılan yöntemle taksitli alışverişlerde kullanılabilir. Diğer taraftan gerekli altyapıyı tesis etmek suretiyle TEB de yeni bir marka ile çok markalı kredi kartı çıkarabilecek

06-63/861-251

90 potansiyel bir rakiptir. Bu hususlar dikkate alındığında bildirim konu anlaşmaya taraf olan teşebbüsler rakip konumda oldukları için 2002/2 sayılı Tebliğ'in incelemeye konu Sözleşme'ye uygulanma kabiliyetini haiz olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

H.2.3. Bireysel Muafiyet Değerlendirmesi

4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi kapsamında muafiyet tanınabilmesi için, 4. madde kapsamına giren anlaşmaların iki olumlu, iki olumsuz koşulu birlikte sağlaması gerekir:

100 H.2.3.1. Malların Üretim veya Dağıtım ile Hizmetlerin Sunulmasında Yeni Gelişme ve İyileşmelerin ya da Ekonomik veya Teknik Gelişmenin Sağlanması

Muafiyet tanınması için aranan ilk olumlu şart, ekonomik açıdan bir değerlendirme yapılmasını gerektirmektedir. Hangi hallerin ekonomik yarar sağladığının somut olayın özelliklerine göre değerlendirilmesi gerekmektedir, genel olarak üretim ve dağıtım maliyetlerinin düşürülmesi, kalitenin artırılması, malın arzında devamlılığın sağlanması, yeni piyasalara girişin kolaylaştırılması ve yeni ürünlerin ya da üretim tekniklerinin bulunması gibi hallerin varlığı halinde ekonomik yararın sağlandığı kabul edilmektedir.

110 Çok markalı kredi kartlarına yönelik üye işyeri edinme pazarında, "Bonus Kredi Kartı Program Sözleşmesi" sonucunda kapalı ağ olarak faaliyet gösteren Bonus üye işyeri ağı TEB'e açılmış olacak ve TEB yeni bir üye işyeri ağı oluşturmasına gerek kalmaksızın mevcut ağda ihraç ettiği kartları kullandırma imkanına sahip olacaktır. TEB yeni üye işyeri anlaşmaları yapmasa dahi, mevcut üye işyeri ağından faydalanacak ve güçlü bir marka ile beraber çok markalı kredi kartları piyasasında faaliyet gösterecektir.

120 Diğer yandan sözleşmeye taraf bankaların program kullanımına yönelik söz konusu sözleşme, dolaylı olarak çok markalı kredi kartları hizmetinin sunulmasında gelişme ve iyileşme sağlanması amacına da hizmet etmektedir. TEB yeni bir altyapı yatırımı ile yeni bir üye işyeri ağı kurmak yerine mevcut ağdan faydalanabilecek; yeni POS maliyeti üstlenmeyecek; mevcut ağa isterse yeni üye işyerleri eklemek suretiyle faaliyet gösterecektir. Böylece TEB müşterileri açısından bankacılık hizmetlerinin önemli parçalarından biri olan kredi kartları pazarında hizmet alımında iyileşme sağlanması söz konusu olacaktır. Bundan başka, Sözleşme'nin 6. maddesinin (a) fıkrasına göre, taraflar, web üyelerine tahsis edilecek POS terminallerinin uluslararası kredi kartı kuruluşlarınca belirlenen EMV 2000 standartlarını ve uluslararası kredi kartı kuruluşlarınca gelecekte belirlenecek olan EMV akıllı kart standartlarını destekleyeceğini kabul ve taahhüt etmektedir. Bildirim formunda, bu yükümlülük neticesinde, tarafların POS terminallerinin standartlarını yükselteceği ve 130 tüketicilere daha kaliteli ve güvenli hizmet verilebileceği açıklanmıştır.

H.2.3.2. Tüketicinin Bundan Yarar Sağlaması

140 4. madde anlamında rekabeti sınırlayıcı etkileri olan bir anlaşmanın muafiyet alabilmesi için, yukarıda değinilen malların dağıtımı veya hizmetlerin sunulmasından elde edilen iyileşmenin tüketiciye yansıtılması gerekmektedir. Kanun'da tüketicinin ekonomik gelişmeden yarar sağlaması gerektiği belirtilmekle birlikte, yararlanmanın ölçüsü ve kapsamı hususunda herhangi bir ifade yer almamaktadır. Tüketicinin yarar sağlaması açısından beklenen genellikle fiyatlar

150 seviyesindeki düşüş olmakla birlikte, satış sonrası etkin hizmetler, ürün çeşitliliğinin artması, tüketicinin ürüne daha kolay ulaşabilmesi, malın arzında devamlılığın sağlanması gibi koşullar da tüketicinin elde edeceği menfaat kapsamında değerlendirilebilmektedir.

İnceleme konusu dikkate alındığında, tüketici yararı açısından ilk bakılması gereken TEB müşterilerinin durumunda meydana gelebilecek olası değişimlerdir. Bu bağlamda incelemeye konu anlaşma vasıtasıyla kredi kartları pazarında halihazırdaki TEB kredi kartı hamillerinin de çok markalı kredi kartı hizmetinin sağladığı avantajlardan yararlanması yoluyla; tüketicilerin güvenli hizmet almaları ve yaygın bir üye işyeri ağına sahip olan Bonus Kart'ın sağladığı ödül/puan uygulamasından faydalanmaları sağlanmış olmaktadır. Bu açıdan, TEB

150 müşterilerinin Türkiye'nin en yaygın üye işyeri ağlarından birine dahil olarak alışveriş yapma imkanına sahip olmaları tüketici yararı açısından en dikkate değer husustur. Diğer taraftan, bu koşul anlamında tüketicinin sadece nihai tüketiciyi değil ara kullanıcıları da içerdiği malumdur. Bu bağlamda Bonus üye işyerlerinin de TEB kredi kartı sahiplerinin sisteme dahil olmalarıyla genişleyen müşteri portföyünden yararlanabilecekleri söylenebilir. Bu çerçevede, muafiyet verilmesinin ikinci koşulunun da karşılandığı anlaşılmıştır.

160 H.2.3.3. İlgili Piyasanın Önemli Bir Bölümünde Rekabetin Ortadan Kalkmaması

Muafiyet kararı verilmesinde aranan bu ilk olumsuz şarta göre, muafiyete konu anlaşma ilgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmasına neden olmamalı, bir başka deyişle sağlanan ekonomik gelişme veya fayda ile tüketicinin bundan yarar sağlaması rekabetin ortadan kaldırılması sonucunda elde ediliyor olmamalıdır.

170 Bildirim Formu'nda verilen bilgiler çerçevesinde kart sayısına göre hesaplanan pazar payları bakımından Mart 2006 sonu itibarıyla Garanti Bankası'nın %(.....), TEB'in ise %(.....) pazar payı olduğu görülmektedir. Dosya mevcudu bilgilerden, kart sayısına göre pazar payı bakımından Yapı Kredi Bankası'nın %(.....), Türkiye İş Bankası'nın %(.....), Akbank'ın %(.....) ve Finansbank'ın %(.....) ve HSBC'nin %(.....) pazar payına sahip olduğu anlaşılmıştır. Buna göre bildirimde konu işlem taraflarının toplam pazar payları %(.....) olacaktır. Diğer taraftan, kredi kartlarından elde edilen ciroya göre hesaplanan pazar payı bakımından ise 2006 yılının ilk üç ayı itibarıyla Garanti Bankası'nın payı %(.....) olurken, TEB'in payı % (.....) olarak gerçekleşmiştir.

Yukarıdaki bilgiler çerçevesinde, bildirim konu anlaşma sonucunda ilgili pazarın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmayacağı ve muafiyetin bu koşulunun sağlandığı sonucuna ulaşılmıştır.

180 **H.2.3.4. Rekabetin (a) ve (b) Bentlerindeki Amaçların Elde Edilmesi İçin Zorunlu Olandan Fazla Sınırlanmaması**

Kanun'un 5. maddesinde öngörülen bu son koşula aykırılık ya izlenen amacın elde edilmesi için rekabetin gereğinden fazla sınırlanmaması ya da rekabetin sınırlanmasının gereğinin dahi bulunmaması halinde olabilir. Teşebbüsler prensip olarak anlaşma ile amaçladıkları ekonomik yararların gerçekleştirilmesinde rekabeti en az sınırlayıcı yöntemi tercih etmekte yükümlüdürler.

190 Bu bakımdan Bonus Kredi Kartı Program Sözleşmesi'nin, TEB tarafından çıkartılacak olan TEB Bonus kredi kartlarına TEB tarafından uygulanacak olan Bonus oranlarının, Garanti Bankası tarafından belirlenen ve sözleşme ekinde yer alan sektör bazında önerilen oranların altına düşmeyeceğini düzenleyen 5.3. maddesinin (a) fıkrasında yer alan ifadelerin ve sözleşmenin 5.2. maddesinde, tarafların diğer tarafa ait mevcut Bonus Kartlarını kendilerine çekmek amacı ile kampanya düzenlemeyeceklerine, kendileri tarafından verilen Bonus Kartlarının daha avantajlı olduğunu belirtmek suretiyle reklam, tanıtım yapmayacaklarını beyan ve taahhüt edeceklerine ilişkin olarak yer alan ifadeler, değerlendirilmesi gereken rekabet kısıtlamalarıdır.

200 Garanti Bankası, taksitli/ödüllü kartların yaygınlaşması üzerine "Bonus Kart" markası ile pazara giriş yapmış ve yaygın bir üye işyeri ağı kurmuştur. Sözleşme'nin uygulanması neticesinde TEB kart hamilleri, yaygın bir ağ oluşturan Bonus üye işyerlerinden taksitli/ödüllü alışveriş yapma imkanına sahip olmakta, TEB ise benzer bir ağ oluşturmanın maliyetlerinden tasarruf etmektedir. Bununla birlikte genel olarak tüketici birden fazla karta sahiptir ve kolayca ödül/taksit oranı ile ödeme koşulları kendisine daha uygun gelen bankanın kartını kullanmaya başlayabilmektedir. Bu nedenle rekabetçi bir yapıya sahip olan bu pazarda, tüketicilere sağlanan avantajların dolayısıyla marka imajının korunması önem arz etmektedir. Bu hususlar dikkate alınarak, bildirim konu anlaşma ile getirilen kısıtlamanın ortaya çıkan yararları kıyaslandığında rekabeti zorunlu olandan fazla kısıtlamadığı kanaatine varılmıştır.

210 **I. SONUÇ**

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;

1. Türkiye Garanti Bankası A.Ş. ve Türkiye Ekonomi Bankası A.Ş. arasında imzalanan "Bonus Kredi Kartı Program Sözleşmesi"nin çeşitli hükümlerinin 4054 sayılı "Rekabetin Korunması Hakkında Kanun"un 4. maddesine aykırılık teşkil etmesi nedeniyle bu sözleşmeye menfi tespit belgesi verilemeyeceğine,

2. "Bonus Kredi Kartı Program Sözleşmesi"ne taraf teşebbüslerin rakip teşebbüsler olmaları nedeniyle, sözleşmenin 2002/2 sayılı "Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği" kapsamında grup muafiyetinden yararlanamayacağına,

06-63/861-251

220 **3.** 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi çerçevesinde yapılan değerlendirme sonucunda; anılan maddede belirtilen şartların bulunduğu göz önüne alınarak, söz konusu Sözleşme'ye imza tarihi olan 20.6.2006 tarihinden itibaren muafiyet tanınmasına

OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.